

Očková spojka

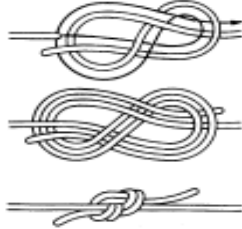
je také jeden z nejběžnějších uzlů. Dva konce provázek srovnáme a na obou současně uvážeme očko. Opět je to však **uzel nevhodný pro navazování horolezeckých lan**, používá se jen pro výrobu jisticích smyček vkládaných do spár, zvláště v pískovcích, kde se nesmi použít kovové prvky.

“Mašlička”

je to, čím si zavazujeme boty. Podrobnější popis je asi zbytečný a o spolehlivosti tohoto uzlu taky víme své. Zato se ale dobře rozvazuje.

Osmičková spojka/vlámský uzel

je jedním z nejstarších námořnických uzlů a současně jednou z nejpevnějších spojek, které lze uvázat jak na laně, tak na provázku. Dobře drží, dobře se rozvazuje, snadno se váže a kontroluje.

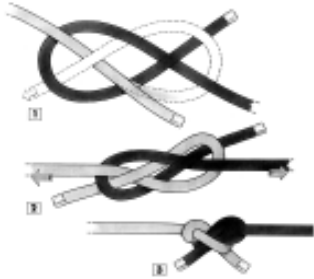

Těsná spojka

je nejjednodušší možné spojení dvou konců. Používají je rybáři i na tenký materiál. Před zatažením je nutné oba závity urovnat k sobě.

Hadí spojka/takelážnický uzel

je uzel, který je pevnější než rybářská, škotová i plochá spojka (zejména za vlhka). Do horolezectví nijak zvlášť nepronikl.

Carrigova přezka/ uzel přátelství

patřila dříve na plachetnicích k nejčastěji používaným uzlům. Na mokré laně se však těžko rozvazuje. V ploché formě se dá použít jako ozdobný uzel na opasek, zatažením se však přesmekne a vznikne uzel, který je sice pevný, ale dost objemný, takže by nemusel

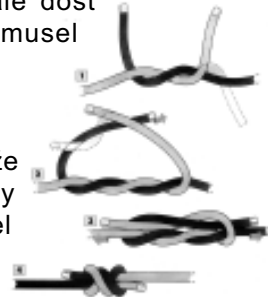
projít karabinou.

Chirurgický uzel

používají chirurgové k podvazování cév, protože prakticky nezanechává znatelné jizvy jako ostatní uzly (Carrigova přezka a plochá spojka). Jinak uzel používají i rybáři.

Pokračování spojek, zkracovačky a jiné příště.

Uzly I./4

Vidím tu hrůzu ve Vašich kukadlech. Pořád uzly a nic než uzly. Uzly poslepu, jednou rukou, za zády, ve dvojici, na uzláku, na niti, na laně, na vlně. Nikdo z Vás si nedovede představit, že by se mu znalost těchto šmodrhcanců mohla v životě k něčemu hodit, přestože se opravdu snažíme Vám uvést i příklady použití a brzy dojde i na uzlovací praxi - třeba na lanové překážky a hrátky a na drhání, se kterým jsme začali už vloni.

Původně jsem myslela, že to bude jen krátký přehled nejpoužívanějších uzlů. Postupně se to ale vystříbilo v dlouhý přehled méně používaných, zato bezpečnějších uzlů.

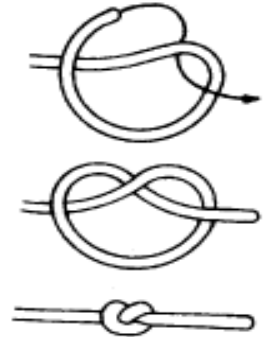
D.

UZLY I.

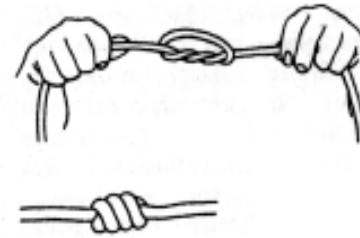
KONCOVÉ UZLY

Jednoduchý uzel/očko/uzavřený závit

je nejjednodušší uzel a je základem pro řadu dalších uzlů. Používá se k jednoduchému zakončení lana, kde brání rozplétání pramenů a/nebo proklouznutí otvorem. Odborníci - jachtaři a horolezci - se mu radši vyhnu, protože výrazně snižuje pevnost lana díky značnému ohybu a navíc se na mokré laně dost špatně rozvazuje. Do oček lze provléknout vlečné příčky, usnadní šplh po slabších lanech.

Převinuté očko/uzlinka

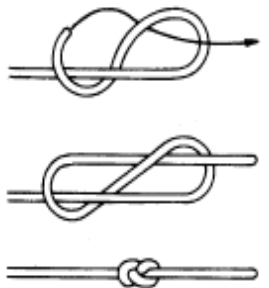

Uzlinka je několikrát provlečené očko, které poslouží jako ozdobné ukončení provazu (vázala se na konci pramenů “devítiočasé kočky” - dutek používaných k bičování). Najdeme je i na konci provazů, kterými si mniši svazují hábity, a v jachtingu k zatížení lana. Má nevýhody očka - špatně se rozvazuje a výrazně snižuje nosnost lana.

V kombinaci s očkem ji lze použít jako čárku a tečku v uzlové morseovce. Peruánští Indiáni pomocí těchto dvou uzlů vytvořili uzlové písmo - tzv. kipu. Pomocí barvy a síly provazu a různých uzlů dokázali sdělovat i velmi složité informace a výborně počítat.

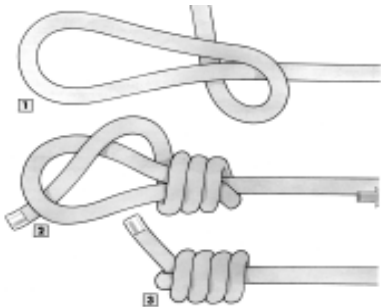
Osmička

je rovněž základem řady dalších uzlů a stejně jako očko vhodná jako zarážka na konci lana. V heraldice osmička vystupuje jako symbol věrné lásky (např. ve znaku savojského rodu). Na rozdíl od očka je vůči lanu šetrnější. Používá se i jako ozdoba.

Františkánský uzel

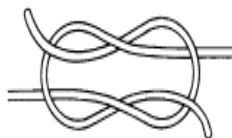
je nevhodnější k zatížení konce lana a jeho hmotnosti využívají i jachtaři, potřebují-li těžké lano přehodit na břeh nebo na palubu jiné lodi. Napřed hážou lehké lano zatížené františkánským uzlem a na ně pak navážou těžké lano.

SPOJKY**Křížová/babská spojka**

je to, co se nám obvykle povede, když chceme rychle předvést, jak zvládáme ambulák levou zadní. Název babská spojka získala od toho, že si s ní ženy vázaly šátek na hlavě. Zatáhneme-li za dva konce téhož provazu, sklouzne křížová spojka do lodní smyčky uvázané na provaze, za který taháme. **Pro spojení dvou lan se tento uzel opravdu nehodí** a navazování lan tímto způsobem povede při jejich zatížení bezpečně k uvolnění spoje.

Tchýnina spojka

dostala svůj název od nějakého vtipálka, který ji doporučil na nastavení lana pro horolezoucí tchýni. Od křížové spojky se liší tím, že konce provazu vycházejí z uzlu úhlopříčně. Jinak je stejně **nebezpečná** jako křížová spojka a je dobré se jí při běžném používání vyhnout.

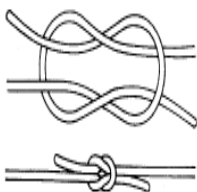
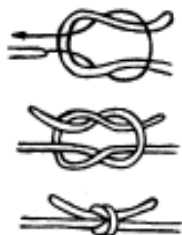
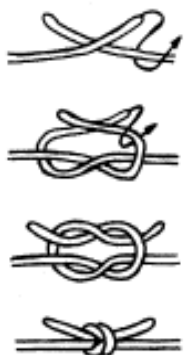
Plochá spojka/ambulanční uzel/rovný uzel

je chronicky známý uzel vhodný pro svazování ob vazů, protože netlačí tolik jako křížová spojka. Je to uzel zákeřný a **pro použití v horolezectví se nedoporučuje**, protože jednak **při zatížení lan povoluje**, jednak se špatně rozvazuje.

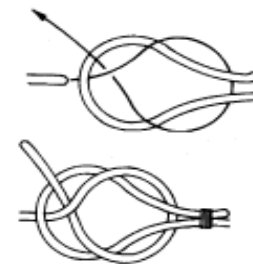
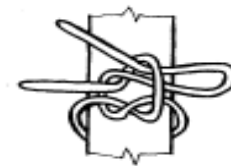
Zlodějská spojka

má konce provazů vycházející z uzlu úhlopříčně, jinak je stejná jako plochá spojka. Co se odolnosti týče, v ničem si s plochou spojkou nezadá - stejně jako ona nevydrží žádné namáhání, a proto ji horolezci klasifikují rovněž jako **životně nebezpečný uzel**. Údajně jej používali námořníci na vázání pytlů, aby podle běžné ploché spojky poznali, že pytel měl v ruce zloděj.

Uzly I./2

Skasávací uzel

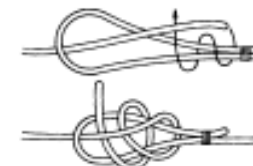
vychází z ploché spojky a použitím zámku odstraňuje jednu její špatnou vlastnost - to, že se špatně rozvazuje. Používá se při částečném skasání plachet na přichycení plachtových záhybů.

Škotová spojka/tkalcovský uzel

je spojka používaná k navazování niti nebo vázání cípů plachet či lana do háku, obecně na spojení dvou i nestejně silných provazů, protože čím větší je zátěž, tím lépe drží. Zato **při menší zátěži a větším rozdílu průměru spojených lan hrozí vyvléknutí**, zejména u syntetických materiálů, kde je bezpečnější vázat tzv. stěž-

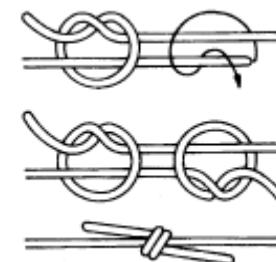
ňovou škotovou spojkou (viz dále). V praxi ji použijeme k upevnění plachet s vytrženými oky nebo bez nich, k uvázání lana k háku, vlajky k provazu, rohů plachty pro transport raněného atd. atd. Bez problémů ji lze uvázat se zámkem a zajistit volný konec proti vyklouznutí očkem. Při podrobnějším zkoumání zjistíte, že je to v podstatě dračí smyčka uvázaná na dvou lanech.

Stěžňová/dvojitá škotová spojka

je **bezpečnější než obyčejná škotová spojka** na syntetických lanech a u lan s proměnným zatížením.

Rybářská spojka

jsou vlastně dva jednoduché uzly uvázané na konci lana okolo druhého lana - ale pozor, přesně podle obrázku!!!. Používá se na navázání dvou lan stejné síly, po zatažení se však špatně rozvazuje. **Nehodí se na svázání dvou silně zatížených lan, takže se nepoužívá u jisticích lan a podobných nárazově namáhaných úvazů**. Hlavní oblast použití uvádí název - hodí se k navazování nepříliš tenkých vlasců.

Dvojitá rybářská spojka

je **jeden z nejpevnějších spojovacích uzlů** a používá se nejen při ozdobném balení, ale i v horolezectví k navázání tenkých materiálů. Konce lze přilepit nebo přivázat k pevným částem, aby se snížilo riziko rozvázání.